

Allmän studieplan

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i historia

Fastställande: Studieplanen är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden 2008-09-22

Ikraftträdande: 2008-09-22

1. Mål för utbildningen

Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. (Högskolelagen 1 kap 9 a §)

1.1 Licentiatexamen

För licentiatexamen skall, enligt högskoleförordningens examensordning, den forskarstuderande

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt samt kreativt med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, samt

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För licentiatexamen i historia skall också följande krav gälla (lokala mål).

Den forskarstuderande skall

Kunskap och förståelse

- i förhållande till lägre nivåer besitta vidgade och fördjupade kunskaper i historia,
- uppvisa god orientering om forskningsutvecklingen inom det egna ämnet samt inom närstående discipliner och kunskapsområden i Sverige och internationellt, och
- besitta väsentligt fördjupade kunskaper inom det avhandlingsspecifika ämnesområdet,

Färdighet och förmåga

- ha utvecklat förmågan att självständigt och kreativt identifiera och formulera vetenskapliga problemställningar,
- ha utvecklat förmågan till vetenskaplig analys och syntes samt till prövande granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att självständigt hantera, analysera och kritiskt granska varierande former av källor, och
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att planera och med adekvata metoder och teoretiska verktyg genomföra kvalificerade forskningsuppgifter inom givna tidsramar,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- behärska ett historiskt betraktelsesätt och uppvisa god förmåga att kunna argumentera för, och konkret visa, den historiska dimensionens betydelse för samhällsanalys, och
- i övrigt kunna tillämpa ett prövande vetenskapligt förhållningssätt.

1.2 Doktorsexamen

För doktorsexamen skall, enligt högskoleförordningens examensordning, den forskarstuderande

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För doktorsexamen i historia skall också följande krav gälla (lokala mål).

Den forskarstuderande skall

Kunskap och förståelse

- i förhållande till lägre nivåer besitta vidgade och fördjupade kunskaper i historia,
- uppvisa god orientering om forskningsutvecklingen inom det egna ämnet samt inom närstående discipliner och kunskapsområden i Sverige och internationellt,
- besitta väsentligt fördjupade kunskaper inom det avhandlingsspecifika ämnesområdet, och
- aktivt ha bidragit till kunskapsutvecklingen inom detta område genom författandet av en avhandling

Färdighet och förmåga

- ha utvecklat förmågan att självständigt och kreativt identifiera och formulera vetenskapliga problemställningar,
- ha utvecklat förmågan till vetenskaplig analys och syntes samt till prövande granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att självständigt hantera, analysera och kritiskt granska varierande former av källor,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att planera och med adekvata metoder och teoretiska verktyg genomföra kvalificerade forskningsuppgifter inom givna tidsramar, och
- ha utvecklat färdigheter att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med sakkunskap presentera forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället
- ha kunskaper om, och erfarenheter av forskningsarbete som ger förutsättningar till en självständig utformning av en relevant yrkeskarriär, och

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- behärska ett historiskt betraktelsesätt och uppvisa god förmåga att kunna argumentera för, och konkret visa, den historiska dimensionens betydelse för samhällsanalys, och
- i övrigt kunna tillämpa ett prövande vetenskapligt förhållningssätt.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. (HF 7 kap 35 §).

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (HF 7 kap 39 §)

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, d.v.s. grundläggande högskoleutbildning om minst 120 poäng eller motsvarande kunskaper som förvärvats i någon annan ordning inom eller utom landet, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015. (HF Övergångsbestämmelser 2006:1053, 11 st)

2.2. Särskild behörighet

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarutbildning i historia krävs att den sökande har genomgått minst 30 hp på avancerad nivå i historia med ett självständigt arbete om minst 15 hp. Studerande som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat motsvarande kunskaper kan antas till forskarutbildningen efter prövning.

3. Urval

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen och i huvudsak baseras på följande bedömningsgrunder:

- tidigare studieresultat samt
- kvaliteten på inskickad forskningsplan/-skiss, i förekommande fall relaterad till berörd institutions forskningsprofiler.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande. (HF 7 kap. 41 §)

Licentiatutbildningen riktar sig huvudsakligen till personer som är yrkesverksamma och som vill kompetensutveckla sig med en utbildning på forskarnivå. Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål fattas av fakultetsnämnden (får ej delegeras) och får endast ske när den sökande skriftligen begär detta hos fakultetsnämnden (Umeå universitets antagningsordning).

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorexamen som slutmål fattas av prefekten vid berörd institution efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen efter samråd med professorerna (eller med andra representanter) inom det berörda huvudområdet.

4. Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1. Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå i historia avslutas med licentiatexamen eller doktorsexamen. Utbildningen skall omfatta 120 högskolepoäng för licentiatexamen och 240 högskolepoäng för doktorsexamen. En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

Utbildning på forskarnivå i historia som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 60 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 60 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå i historia som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 60 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 180 högskolepoäng.

Snarast efter antagning utser prefekten en huvudhandledare och en biträdande handledare efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen efter samråd med professorerna (eller med andra representanter) inom det berörda huvudområdet.

För varje forskarstuderande skall huvudhandledaren och den studerande tillsammans upprätta en individuell studieplan där finansiering, handledning, kurser, avhandlingsarbete m.m. specificeras. Studieplanen följs upp och revideras varje år. Planen fastställs av prefekt efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen.

4.2. Innehåll

4.2.1 Kurser

Licentiatexamen

Utbildning på forskarnivå i historia med licentiatexamen som etapp-/slutmål består av en kursdel omfattande 60 högskolepoäng, vilka fördelas så att 15 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 45 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för licentiatexamen:

Teori (7,5 högskolepoäng)

Metod och forskningsetik (7,5 högskolepoäng)

(Om likvärdiga kurser ges på fakulteten eller någon annanstans kan dessa ersätta de obligatoriska kurserna. Detta måste först godkännas av handledare).

Valfria kurser för licentiatexamen:

Valfria kurser väljs av den studerande i samråd med handledaren. Kursutbudet vid fakulteten och institutionen kommer att variera över tid. Aktuell information om vilka kurser som erbjuds under kommande terminer ska finnas på institutionens webbsidor.

Doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå i historia består av en kursdel omfattande 60 högskolepoäng, vilka fördelas så att 15 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 45 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen:

Teori (7,5 högskolepoäng)

Metod och forskningsetik (7,5 högskolepoäng)

(Om likvärdiga kurser ges på fakulteten eller någon annanstans kan dessa ersätta de obligatoriska kurserna. Detta måste först godkännas av handledare).

Valfria kurser för doktorsexamen:

Valfria kurser väljs av den studerande i samråd med handledaren. Kursutbudet vid fakulteten och institutionen kommer att variera över tid. Aktuell information om vilka kurser som erbjuds under kommande terminer ska finnas på institutionens webbsidor.

Kunskapsprov för licentiat- och doktorsexamen: För kurserna inom utbildning på forskarnivå gäller följande kunskapsprov: aktivt deltagande samt muntliga eller skriftliga examinationer. Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Betyget skall bestämmas av en särskilt utsedd lärare (examinator).

4.2.2 Licentiatuppsats/Doktorsavhandling

Licentiatuppsatsen/doktorsavhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en introduktion till och kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling). I normalfallet bör minst två av uppsatserna i en doktorsavhandling och en av uppsatserna i en licentiatuppsats vara antagna för publicering i referee-granskade vetenskapliga publikationer.

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av den.

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

5. Examen

Licentiatexamen i historia uppnås efter att den forskarstuderande fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av betygsnämnden.

Doktorsexamen i historia uppnås efter att den forskarstuderande fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt

författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter ansökan till StudentCentrum/Examina.

6. Övriga anvisningar

Gällande bestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildningen) och 7 kap (tillträde till utbildningen), bilaga 2 (examensordning) samt övergångsbestämmelser
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet (520-3000-06)
- Lokal examensordning vid Umeå universitet (dnr 540-3839-06)